

Pro Tech sondevoeding: Info voor ouders

56.059N

Jan Yperman Ziekenhuis
Briekestraat 12 • 8900 Ieper
057 35 35 35 • info@yperman.net
www.yperman.net •

56.059N • 200415
Diensthoofd Pediatie

Wat is sondevoeding?

Sondevoeding is voeding die via een sonde wordt gegeven. Deze sonde wordt geplaatst via de neus tot in de maag. Het doel van sondevoeding is extra kcal geven bij kinderen waar het niet mogelijk is om dit via de mond op te nemen.

Samenstelling sondevoeding:

Indien jouw kind nog flesvoeding drinkt, dan krijgt hij/zij dezelfde melk via de maagsonde. Is jouw kind ouder, dan wordt meestal groeimelk gegeven. Zo krijgt hij/zij wel de nodige kcal en voedingsstoffen binnen die nodig zijn.

Waarom starten met sondevoeding?

Het toedienen van sondevoeding gebeurt wanneer een kind niet mag, kan of wil eten. Er kan worden gekozen om de sondevoeding thuis verder te zetten indien het kind gezond genoeg is om naar huis te gaan. Zo kan een gezonde energiebalans gehandhaafd worden. Het kind kan op deze wijze sneller terugkeren naar zijn vertrouwde omgeving.

Welke manieren zijn er om sondevoeding te geven?

Sondevoeding kan op verschillende manieren worden toegediend. Er wordt een onderscheid gemaakt tussen het continu voeden, het intermitterend voeden en per portie voeden.

Bij intermitterend voeden wordt gedurende een deel van de dag (meestal 's nachts) een voorgeschreven hoeveelheid voeding toegediend. Deze manier wordt toegepast wanneer orale voeding overdag niet aan de nutritionele eisen van de patiënt voldoet.

In tegenstelling tot continue sondevoeding waarbij de voeding 24 uur per dag inloopt, wordt er bij voeden per portie slechts om de vier tot acht uur een bepaalde hoeveelheid sondevoeding toegediend. Voeden per portie wordt het meest frequent toegepast.

Uitleg:

De procedure wordt je getoond en uitgelegd zodat je alles begrijpt. Via een stappenplan wordt de procedure aangeleerd en verschillende keren herhaald. We geven ook tips mee wat belangrijk is bij het starten en stoppen van de voeding. Vragen mogen natuurlijk altijd gesteld worden.

Voorlichting: observaties tijdens het geven van sondevoeding:

1. Zorg er voor dat de voeding op de juiste temperatuur is. Dit kan je controleren door een druppel voeding op de binnenkant van je pols te laten vallen. Als je de voeding niet voelt, is de voeding goed van temperatuur. Te koude voeding is onprettig voor het kind en kan maagkrampen veroorzaken. Te hete voeding kan verbrandingsverschijnselen van het maagslijmvlies veroorzaken.
2. Het is van groot belang om gedurende de totale duur van het geven van de sondevoeding, jouw kind goed in de gaten te houden.

3. Zorg ervoor dat het kind tijdens het geven van de sondevoeding niet aan de sonde kan komen of er aan kan trekken.
4. Let op de kleur van jouw kind. Wanneer jouw kind verkleurt (grauw, bleek of blauw wordt) of erg onrustig wordt waarschuw dan direct een verpleegkundige.
In een thuissituatie staak je onmiddellijk de voeding en bel je onmiddellijk je arts op.
5. Er is altijd een vaste inloopsnelheid afgesproken met de arts. Dit zorgt ervoor dat de voeding niet te snel wordt gegeven.

Nazorg: tip

Wanneer je merkt dat jouw kind zuigbehoefte heeft of voedingssignalen geeft, geef dan een fopspeen tijdens de sonde voeding of leg jouw kind aan de borst, ter stimulatie van het zuigreflex. Bovendien leert jouw kind op deze manier een relatie te leggen tussen zuigen en een volle maag.

- Zorg er voor dat jouw kind in een comfortabele houding ligt.
- Laat hem/haar nog minstens 10 minuten liggen om aspiratie/spugen te voorkomen.

Complicaties:

- **Verkeerde plaatsing van de sonde:** bij het aanzuigen met een spuitje komt er geen voeding terug. Dit kan erop wijzen dat de maagsonde in de luchtpijp zit in plaats van in de maag. Dit moet zeker gecontroleerd worden met de stethoscoop en dubbelcheckt worden door de verpleegkundigen.
- **Wanneer de voeding te snel inloopt kan het kind overgeven.** vertraag de snelheid waarmee de melk wordt gegeven (het loopt dan over een langere periode)
- **Jouw kind kan ook overgeven nadat het te snel verplaatst wordt nadat de sonde is afgeschakeld.** Zorg er steeds voor dat uw kindje recht zit op je schoot en het niet teveel verplaatst wordt.
- **Verbrandingsverschijnselen van het maagslijmvlies door te hete melk.** Indien je de melk opwarmt (vb uit de frigo), zorg dan dat de melk lauw (kamertemperatuur) aanvoelt en niet warm.
- Wanneer er **teveel lucht in de maag** komt, kan dit leiden tot krampen.
- **Sonde wordt uitgetrokken:** in dit geval moet er contact opgenomen worden met de behandelend arts of de afdeling pediatrie.

Werkwijzes per toegangsweg

Per toegangsweg worden de benodigdheden en de manier van toediening besproken:

1. Nasogastrische sonde of nasoduodenale sonde

Benodigdheden:

- Kant-en-klare sondevoeding of zuigelingenmelk (controle vervaldatum).
- Een spuitje.
- Niet-bruisend water.
- Trousse.
- Pomp.
- Alles om de handen te wassen.
- Stethoscoop.
- Infuusstaander.

Methode:

- Begin met het wassen van de handen. Zo kun je hygiënisch starten.
- Controleer telkens of de sonde nog correct zit. Dit doe je met een spuitje en een stethoscoop: via het spuitje blaas je lucht in de sonde en als je met de stethoscoop een 'plof' hoort, dan zit de maagsonde goed.
- Spoel de sonde door met een spuitje gevuld met 2-10ml niet-bruisend water.
- Neem de leiding uit de verpakking en doe alle zijklepjes dicht.
- Koppel de leiding aan het opvangrecipiënt (fles moedermelk of kant-en-klare sondevoeding).
- Plaats het kind in een 'normale positie' om te eten. M.a.w. het kind niet vlak laten liggen in zijn bedje.
- Hang de voeding aan het statief zodat de werking van de zwaartekracht in het voordeel speelt. Opgelet: de rolklem moet open staan. Tel de druppels die in de druppelkamer vallen (deze methode is echter een schatting). Controleer vijf tot tien minuten of er geen problemen zijn. Zorg dat de rolklem buiten bereik is van het kind.

OF

- Hang de voeding aan het statief en hang de sonde in de pomp:
  - Stel in hoeveel ml sondevoeding je heeft.
  - Stel in hoeveel ml per uur sondevoeding moet worden gegeven.
  - Purgeer de sonde automatisch.
  - Het laatste deel van de sonde moet handmatig worden gepurgeerd.
- Connecteer de leiding met de nasogastrische of nasoduodenale sonde.
- Indien er met een pomp wordt gewerkt: druk op start.

Afsluiten:

- Begin opnieuw met het wassen van de handen.
- Koppel de leiding los van de sondevoeding en hang een nieuw recipiënt aan met niet-bruisend water om de leiding te spoelen en vocht toe te dienen. Koppel de leiding af van de nasogastrische of -duodenale sonde en wikkel ze in een handdoekje. Leg dit dan zo in de koelkast. Deze techniek wordt vooral gebruikt wanneer er intermitterende sondevoeding wordt gegeven bijvoorbeeld driemaal per dag.

OF

Maak vooraf een spuit met 2-10 ml niet-bruisend water klaar. Koppel de leiding af van de nasogastrische of -duodenale sonde en spoel de leiding met het voorgemaakte spuitje. Deze techniek wordt voornamelijk gebruikt wanneer de sondevoeding 24 uur na elkaar loopt.

Opmerkingen:

- De sondevoeding en het flessenwater moet op kamertemperatuur worden toegediend ter preventie van krampen.
- Sondevoeding mag je nooit opwarmen en eens geopend moet het worden bewaard in de koelkast.

Opmerking specifiek voor nasogastrische sonde:

- Wissel regelmatig van neusgat om druknecrose te vermijden.

2. Gastrostomiesonde of jejunostomie

Benodigheden:

- Kant-en-klare sondevoeding of zuigelingenmelk in een papfles (controle vervaldatum).
- Een spuitje.
- Niet-bruisend water.
- Trousse.
- Pomp.
- Alles om de handen te wassen.
- Infuusstaander.

Methode:

- Begin met het wassen van de handen. Zo kun je hygiënisch starten.
- Dompel, draai en spoel de sonde door met een spuitje van 2-10ml niet bruisend water. Zo controleer je of het maagslijmvlies niet over de sonde gegroeid is. Wanneer je vlot kan dompelen en draaien en vlot water inspuiten, kan je starten met de sondevoeding.
- Neem de leiding uit de verpakking en doe alle zijklepjes dicht.
- Koppel de leiding aan het opvangrecipiënt (fles moedermelk of kant-en-klare sondevoeding).
- Plaats het kind in een 'normale positie' om te eten. M.a.w. het kind niet vlak laten liggen in zijn bedje.
- Hang de voeding aan het statief zodat de werking van de zwaartekracht in het voordeel speelt. Opgelet: de rolklem moet open staan. Tel de druppels die in de druppelkamer vallen (deze methode is echter een schatting). Controleer vijf tot tien minuten of er geen problemen zijn. Zorg dat de rolklem buiten bereik is van het kind.

OF

Hang de voeding aan het statief en hang de sonde in de pomp:

- Stel in hoeveel ml sondevoeding je heeft.
- Stel in hoeveel ml per uur sondevoeding moet worden gegeven.
- Purgeer de sonde automatisch.
- Het laatste deel van de sonde moet handmatig worden gepurgeerd.
- Connecteer de leiding met de gastrostomiesonde of jejunostomiesonde.
- Indien er met een pomp wordt gewerkt: druk op start.

Afsluiten:

- Begin opnieuw met het wassen van de handen.
- Koppel de leiding los van de sondevoeding en hang een nieuw recipiënt aan met niet bruisend water om de leiding te spoelen en vocht toe te dienen. Koppel de leiding af van de nasogastrische of –duodenale sonde en wikkel ze in een handdoekje. Leg dit dan zo in de koelkast. Deze techniek wordt vooral gebruikt wanneer er intermitterende sondevoeding wordt gegeven bijvoorbeeld driemaal per dag.

OF

Maak vooraf een spuit met 2-10 ml niet bruisend water klaar. Koppel de leiding af van de nasogastrische of -duodenale sonde en spoel de leiding met het voorgemaakte spuitje. Deze techniek wordt voornamelijk gebruikt wanneer de sondevoeding 24 uur na elkaar loopt.

Opmerkingen zijn identiek zoals bij een nasogastrische of nasoduodenale sonde.

3. Button of mick-key

Benodigheden:

- Kant-en-klare sondevoeding of zuigelingenmelk in een papfles (controle vervaldatum).
- Een spuitje.
- Niet-bruisend water.
- Trousse.
- Verlengleiding.
- Pomp.
- Alles om de handen te wassen.
- Infuusstaander.

Methode:

- Begin met het wassen van de handen. Zo kun je hygiënisch starten.
- Neem de verlengleiding uit frigo of neem een nieuwe (ze mogen 24 uur worden gebruikt).
- Vul een spuitje met 2-10ml niet bruisend water en plaats dit op de verlengleiding. Nu kun je de leiding doorspuiten ter controle of er geen mucosa over de sonde heen groeit. Indien dit lukt, wordt er nog eens gedompeld en gedraaid met de button.
- Neem de trousse uit de verpakking en doe alle zijklepjes dicht.
- Koppel de trousse aan het opvangrecipiënt (fles moedermelk of kant-en-klare sondevoeding).
- Plaats het kind in een 'normale positie' om te eten. M.a.w. het kind niet vlak laten liggen in zijn bedje.
- Hang de voeding aan het statief zodat de werking van de zwaartekracht in het voordeel speelt. Opgelet: de rolklem moet open staan. Tel de druppels die in de druppelkamer vallen (deze methode is echter een schatting). Controleer vijf tot tien minuten of er geen problemen zijn. Zorg dat de rolklem buiten bereik is van het kind.

OF

Hang de voeding aan het statief en hang de sonde in de pomp:

- Stel in hoeveel ml sondevoeding je heeft.
- Stel in hoeveel ml per uur sondevoeding moet worden gegeven.
- Purgeer de sonde automatisch.
- Het laatste deel van de sonde moet handmatig worden gepurgeerd.
- Connecteer de trousse met de verlengleiding.
- Indien er met een pomp wordt gewerkt: druk op start.

Afsluiten:

- Begin opnieuw met het wassen van de handen.
- Koppel de leiding los van de sondevoeding en hang een nieuw recipiënt aan met niet bruisend water om de leiding te spoelen en vocht toe te dienen. Koppel de leiding af van de nasogastrische of –duodenale sonde en wikkel ze in een handdoekje. Leg dit dan zo in de koelkast. Deze techniek wordt vooral gebruikt wanneer er intermitterende sondevoeding wordt gegeven bijvoorbeeld driemaal per dag.

OF

Maak vooraf een spuit met 2-10 ml niet bruisend water klaar. Koppel de trousse af van de verlengleiding en spoel door met het voorgemaakte spuitje. Deze techniek wordt voornamelijk gebruikt wanneer de sondevoeding 24 uur na elkaar loopt.

Opmerkingen zijn identiek zoals bij een nasogastrische of nasoduodenale sonde.

4. Toediening via een spuitje

Benodigheden:

- Kant-en-klare sondevoeding of zuigelingenmelk in een papfles (controle vervaldatum).
- Een spuitje.
- Niet-bruisend water.
- Alles om de handen te wassen.

Methode:

- Plaats het kind in een rechtzittende positie.
- Was de handen. Zo kun je hygiënisch starten.
- Doe de voorgeschreven hoeveelheid sondevoeding in een bekertje.
- Vul een spuitje met 2-10ml niet bruisend water en plaats dit op de verlengleiding (bij een button) of op de sonde. Nu kun je de leiding doorspuiten ter controle of er geen mucosa over de sonde heen groeit en spoel je de leiding. Indien dit lukt, wordt er nog eens gedompeld en gedraaid met de button en gastrostomiesonde.
- Vul het spuitje opnieuw met sondevoeding en dien dit toe via de sonde of via de verlengleiding van de button. Doe dit tot alle sondevoeding toegediend is.
- Spoel de sonde of button opnieuw door met een spuitje gevuld met 2-10ml niet-bruisend water.
- Sluit de sonde of button opnieuw af.

Afsluiten:

- Begin opnieuw met het wassen van de handen.
- Koppel de leiding los van de sondevoeding en hang een nieuw recipiënt aan met niet bruisend water om de leiding te spoelen en vocht toe te dienen. Koppel de leiding af van de nasogastrische of –duodenale sonde en wikkel ze in een handdoekje. Leg dit dan zo in de koelkast. Deze techniek wordt vooral gebruikt wanneer er intermitterende sondevoeding wordt gegeven bijvoorbeeld driemaal per dag.

OF

Maak vooraf een spuit met 2-10 ml niet bruisend water klaar. Koppel de trousse af van de verlengleiding en spoel door met het voorgemaakte spuitje. Deze techniek wordt voornamelijk gebruikt wanneer de sondevoeding 24 uur na elkaar loopt.

Opmerkingen zijn identiek zoals bij een nasogastrische of nasoduodenale sonde.

Uitvallen van de gastrostomiesonde of de button

Nodig:

- Vervangsonde.
- Afplaktape.
- Niet-bruisend water.
- Spuitje van 3 ml.

Methode:

- Vul het spuitje met niet-bruisend water.
- Plaats de vervangsonde 2-3cm in de opening van de gastrostomiesonde of de buttonopening.
- Blaas het ballonnetje op zodat de schacht niet toe kan groeien.
- Plak af met tape.
- Bel onmiddellijk de arts.

Alternatieve methode bij een button:

- Neem de button en plaats deze opnieuw in de schacht.
- Plak af met tape.
- Bel onmiddellijk de arts.

